

Iz vsebine:

- ZUNANJE POLITIČNI KOMENTAR
Nemci na delu — str. 2
- SEM IN TJA PO CERKLJANSKI OBČINI
Brez sodelovanja ne gre — str. 3
- S POSVETOVANJA ŽIVINOREJCEV OZZ KRANJ
Izvajanje rajonizacije je osnovni zakon živinoreje — str. 3
- PRED GLEDALIŠKO SEZONO V KRANJU
Otvoritev brez nadaljevanja — str. 5
- O NAČRTIH SKOFJELOŠKE SVOBODE
Tako je treba začeti — str. 5
- OB PROTITUBERKULOZNEM TEDNU
Strast, ki ubija — str. 7
- NA PRAGU ZIMSKE SEZONE
Zimski turizem našel »obljubljeno deželo« — str. 7

DRUŽINSKI POMENKI
IN SPORT — str. 6



GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XI. ST. 70 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 12. SEPTEMBERA 1958

Priprave za volitve zadružnih svetov v kranjskem okraju

Novi način volitev ne oži marveč razširja samoupravljanje

Razgovor s predsednikom Okrajne zadružne zveze tovarišem Tonetom Hafnerjem

Tudi v kranjskem okraju se živahnopravljajo na volitve gospodarska oenova bi bila preseveda tudi zadružni svet ne bo zadružnih svetov. Da bi s temi pripravami lahko seznanili svoje šibka, da bi lahko te zadruge mogel delati.

Upalni odbor OZZ meni zagadelj, da je treba najprej zagotoviti gospodarsko osnovo kmetijski zadruži, če se hoče, da bo potem le-ta imela določen vpliv na gospodarsko in družbeno življenje svojega kraja. To najnosta so nekatere zadruge tudi same spoznale. Tako se pravkar združujejo KZ Trstenik in Goriče, Trboje in Voklo, Ljubno in Podnart, Lesce in Radovljica ter (nadaljevanje na 3. str.)

Volitve zadružnih svetov bodo v našem okraju 9. novembra. Tovariš predsednik, kakšne so po Vašem mnenju začetne priprave na te volitve?

Menim, da priprave dobro potekajo. Imenovana je okrajna volilna komisija, prav tako so postavljene občinske volilne komisije, upravni odbori KZ v večini zadrag so prav tako že izvolili volilne komisije.

V pripravah na volitve v kmetijskih zadružah resno razpravljajo o povečanju članstva. Vse zadruge se trudijo, da bi pridobili predvsem kmečke žene in mladino. Mnogokje so pri tem že močno uspel. Se posebej se zavzemajo za vključitev novih članov tiste zadruge, ki imajo manj kot 100 članov, da bi po novih predpisih lahko volile zadružni svet.

Z izdvajanjem trgovine in družil za plenum bo pripravil član gih postranskih dejavnosti, bil imele manjše kmetijske zadruge premajhen delokrog. Njihova



TONE HAFNER

Letos za 420 milijonov gradenj družbenega standarda

V KAZINI NAD 2,200,000 DINARJEV POSLOVNE IZGUBE —
IZKORISCANJE POMANJKANJA DELOVNE SILE

V sredo dopoldne je imel Delavski svet jeseniške železarne redno sejo. Najprej so prebrali poročilo upravnega odbora o delu med zadnjima zasedanjima DS, potrjen je bil pravilnik o nagradjevanju predlogov za tehnične izboljšave, razpravljali so o opravljenih nadurah v zadnjih treh mesecih, prebrano je bilo poročilo o službenih potovanjih v inozemstvo in poročilo o gradnji objektov družbenega standarda. Razpravljali so tudi o problemih delavsko-uslužbenih restavracij.

PROSTOVOLJNO DELO IN IZKORISCANJE POMANJKANJA DELOVNE SILE

Zaradi pomanjkanja delovne sile so bili v nekaterih obratih — v Kamnolomu, Hrenvcu, Transportnem oddelku, prisiljeni uvesti prostovoljno delo. Pomanjkanje delovne sile je še poseeno občutno v Hrenovci in Kamnolomu. V Hrenovci delajo celo z delavci iz drugih podjetij. Analiza tega dela je odkrila nekaj značilnih primerov, ki kažejo na izkoriscanje trenutnega stanja. — Delavec, ki je naložil v rednih dneh 692 kg apnenca na uro, je na prostovoljnem delu naložil 1730 kilogramov apnenca. Zelo zgoven je tudi naslednji primer: nek delavec, ki je v rednem delovnem času zasluzil 14.400 dinarjev, je na prostovoljnem delu — vsak dan je delal največ 4 ure — zaslužil 27.120 dinarjev. To dokazuje, da nekaj ni v erdu. Ali ne bemi proizvod povečal za 21 miliionov na 721 milijonov dinarjev. V industriji se bo družbeni načrt predvideval za 21 miliionov, v gozdarstvu za 41 mili-

DOBRO IZKORIŠČENA ZEMLJA

Na posestvu KZ Kranj imajo zasajeno na dveh hektarjih površine ribezelj, ki bo obrobljeno prihodnje leto. Na isti zemlji pa so letos pridelali tudi krompir

S seje OLO, Kranj

Razprava o šolstvu — najvažnejša točka dnevnega reda

Kranj, 9. septembra. — Na skupni seji obeh zborov Okrajne ljudskega odbora Kranj, ki je bila danes dopoldne, se razpravljali predvsem o stanju šolstva in šolske reforme v kranjskem okraju ter nekaterih drugih vprašanjih. Na ločenih sejih pa sta zborna razpravljala in sklepala o odloku o potrditvi sklepnega računa o izvršitvi proračuna OLO Kranj za leto 1957, o potrditvi zaključnega računa okrajnega investicijskega sklada in obdržili poročitvene izjave za investicijski kredit Občinskima ljudskima odboroma Jesenice in Kranj.

Mimo odbornikov obeh zborov OLO so se današnje seje udeležili še zvezni ljudski poslanec Boris Ziberl, tajnik ljudske skupščine LRS dr. Miha Potocnik, predsednik Okrajnega odbora SZDL France Popit ter mnogi učitelji, predavatelji in ostali pedagoški delavci z Gorenjske.

Poročilo o stanju šolstva in šolske reforme v kranjskem okraju je prebral predsednik

Svet za šolstvo OLO tov. Milan Ogris. Šolstvo v kranjskem okraju, ki se je začelo razvijati pred 700 leti, je do danes doseglo pomemben razvoj in uspehe. Danes je na Gorenjskem 140 različnih šol z 800 oddelki in nad 23.000 učencih in dijaki. Od tega je 95 osnovnih šol z več kot 17 tisoč učenci. Spričo takega razvoja in pestrosti šolstva je prav tako pestrata tudi njegova problematika. Posebno je začela javnost razpravljati o teh vprašanjih z uvedbo družbenega upravljanja v šolstvu in ob izvajaju reforme. Želja po sodobnejši šoli med naprednim učiteljstvom je pravzaprav dovedla do spontane vključitve v reformni proces. To so bili poskusi v šolskem delu samem, iskanju stikov z družbenimi organizacijami, iniciativnosti pri obnovi šol itd. Sistematično delo pa se je začelo pred dobrimi štirimi leti, ko je bil na pobudo Okrajnega komiteja ZKS vzpostavljen načrt občine Bohinj (nadaljevanje na 3. str.)

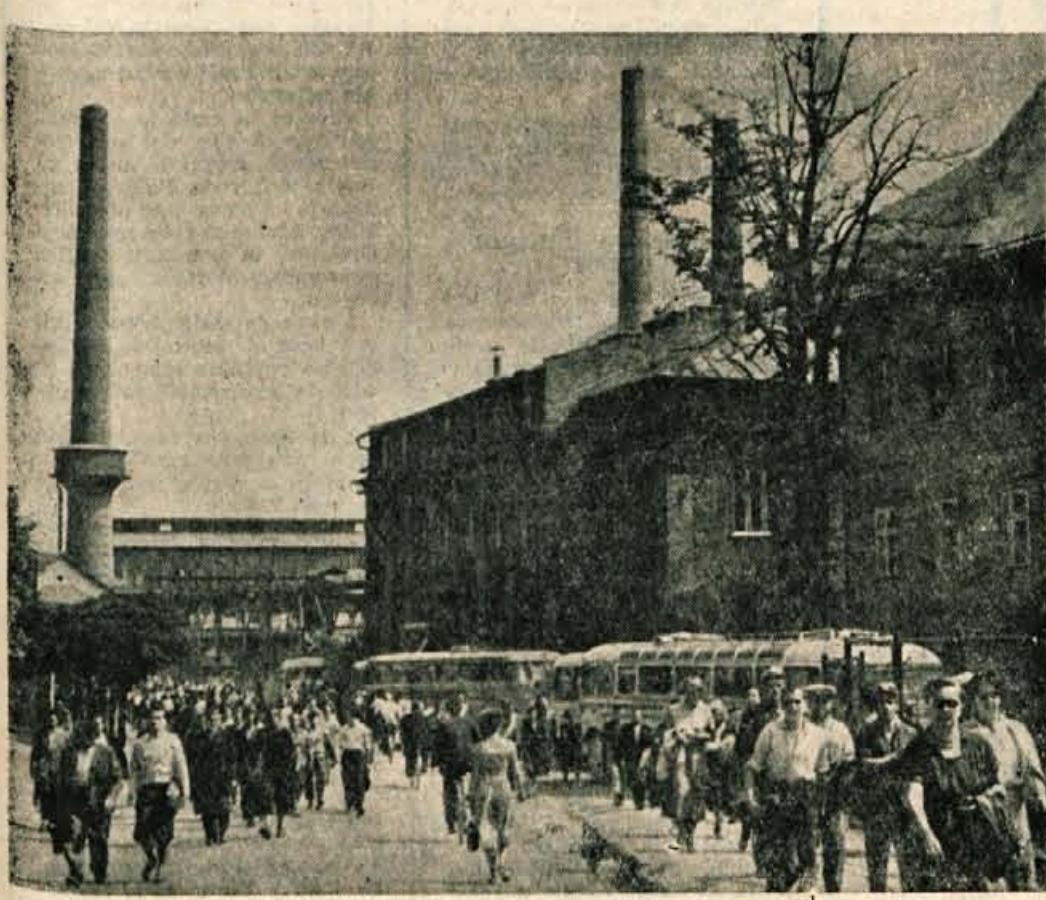
Perspektivni načrt občine Bohinj sprejet

Pol milijarde za gospodarske gradnje

V Bohinjski Bistrici sta se v ponedeljek, 8. septembra, sešla oba zborna občine Bohinj in obravnavala med drugim tudi predlog družbenega plana gospodarskega razvoja občine Bohinj za razdobje 1958—1961.

Ob tej priložnosti so ugotovili, da dosedanjem razvoju ni bil dovolj skladen. Napredek kmetijske proizvodnje ni bil najboljši, pa tudi trgovina, obrt in gostinstvo ter turizem in promet niso posebno dobro opravili svojih nalog. Zaradi pomankljive tehnične opreme in premajhnih kapacitet gradbene obrti so izgradnjo stanovanj in drugih objektov družbenega standarda v zastopani. Neurejene so tudi razne komunalne naprave, pa tudi tehnična oprema industrije in obrtnih obratov je zastarela.

Perspektivni načrt predvideva dalje, da se bo obseg proizvodnje in storitev povečal povprečno za 3,4 % na leto. Tako se bo narodni dohodek povečal od 577 milijonov na 721 milijonov dinarjev. V industriji se bo družbeni načrt predvideval za 21 miliionov, v gozdarstvu za 41 mili-



VESENŠKA RAZGLEDNICA: OB DVEH POPOLDNE PRED ŽELEZARNO

TE DNI PO SVETU

LJUDJE IN DOGODKI
NEMCI NA DELU

Osnutek zakona o šolstvu na Koroškem, ki ga je sestavilo avstrijsko prosvetno ministrstvo in ga je vlada sprejela ter predložila parlamentu že pred letom daj, doslej ni bil sprejet zaradi tega, ker se socialisti obnavljajo privoliti vanj. Ta osnutek zakona določa ukinitev dvojezičnih šol na južnem Koroškem in uveljavljanje »pravice staršev da »samodoločijo«, ali naj njihove otroke učijo v nemščini ali slovenščini.

V nedeljo dopoldne se je začel letoski Dunajski veseljem, ki bo trajal do 14. septembra. Na njem sodeluje 2798 tujih podjetij iz 19 držav, letos tudi iz Libanona in Salvadorja. Jugoslavija je zastopana kot vsako leto s kolektivno razstavo; to pot razstavlja 28 podjetij svoje strojne in železarske polizdelke in končne izdelke.

Alžirski komandosi so v ponedeljek v vzhodnem delu Pariza ubili dva francoska podčastnika.

V Nikosiji in drugih mestih Cipra so se v ponedeljek pojavili letaki EOKA, ki razglasajo, da je konec premirja, ki je veljalo od 4. avgusta dalej. V letakih s podpisom generala Degenisa je rečeno, da so pridniki gibanja opustili sovražnosti, da bi izpričali svojo dobro voljo. EOKA zdaj pouzdarja, da britanske oblasti niso spoštovale premirja. V zadnjem mesecu je bilo ubitih 11 Grkov. V letakih opozarjajo britanske oblasti, da bodo v bodoče za vsakega ubitega ciprskoga Grka ubili po enega Britanca.

Generalni sekretar Dag Hammarskjöld se je v torek sestal z jordanskim ministrskim predsednikom Rifajem in potem še s kraljem Huseinom. Po sestanku je odpotoval v Bejrut, kjer se bo sestal z bivšim libanonskim predsednikom Samunom in novim predsednikom generalom Šehabom.

Jugoslovanski veleposlanik na Norveškem Vlado Roločić je prispel v Beograd. Njegov prihod je v zvezi z bližnjim obiskom predsednika norveške vlade Gerharda jugoslovana.

Britanska vlada je v resnih skrbih zaradi rasnih spadov, do katerih je prišlo v Britaniji v zadnjih dneh. Problem je dobil politično obeležje in pomen glede na odnos Velike Britanije z britansko skupnostjo in britanskimi posestmi. Na drugi strani pa je preiskava londonske policije potrdila, da so namreč le posamezne skupine belcev odgovorne za nerede, ki le po malem ponehavajo.

V českoslovaški vojski so začeli propagando, da bi se vojaki po odsluženem kadrovskem roku stalno zaposlili v premogovnikih, ki jim zdaj primanjkuje delovne sile. Poročajo, da je doslej več kot 2600 vojakov sprejelo tako obveznost.

V britanskih vojaških objektih na Cipru je prišlo v torek do močnih eksplozij. Dve sta bili v Famagusti, ena pa v bližini Navira. Cloveških žrtev ni bilo.

V sredo se je v jugoslovanskem paviljonu na svetovni razstavi v Bruslju v prisotnosti številnih novinarjev in občinstva začela razstava narodnih noš iz vseh krajev Jugoslavije. Belgijška televizija je v svoji oddaji ocenila razstavljene noše kot »sredino umetnosti«.

V več mestih Francije je policija v sredo arretirala 220 Alžircev. Odpeljani so bili v preiskavo.

Za prihodnjih 10 mesecev bodo ZDA dale Indiji 100 milijonov dolarjev posojila. Razen tega ZDA proučujejo možnost, da bi Indiji prodale za 200 milijonov dolarjev kmetijskih pridelkov.

Prevozna podjetja in mestna uprava v Sao Paulo (Brazilija) sta zahtevali od svoje vlade kredit za nakup in dobavo kave Jugoslaviji v zameno za jugoslovanske trolejbuse.

IZDAJA CASOPISNO PODJETJE - GORENSKI TISK - /UREUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNİ UREDNIK SLAVKO BEZNIK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 397 -
TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU
807-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH
IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN,
MESECNA NAROČNINA 50 DIN

V obilju mednarodnih dogodkov, križ, zaostritev in popuščanja smo skoraj pozabili na nekatere probleme, ki so nedavno še zavzemali precej prostora v časopisih, predvsem pa na mednarodnem prizorišču. Tako sta se menjata obe Nemčiji zadnje dni zbal, da nuno vprašanje ne bi prišlo čisto v pozab: najprej smo brali o pobudi vzhodnonemške vlade — ta je poslala predloge za pogajanja o mirovni pogodbji Veliki Britaniji, Sovjetski zvezzi, Združenim državam, Franciji in Zahodni Nemčiji — nato pa o Adenauerovi noti štirim velikim silam, naj bi se sestavile posebno delovno skupino, ki bi proučila današnji položaj in izdelala primerne načrte za združitev obeh Nemčij.

Kako je prav za prav s tem vprašanjem? Dejstvo je, da danes živita dve nemški državi — vsaka po svoje. Druga druge ne priznata, vsaka izmed obeh pa si lasti pravico, da je edino »prava« nemška država. Tak položaj se vleče že trinajst let. To je za zgodovino kakega naroda majhno časovno razdobje, vendar pa dovolj dolgo, da v njem ustvari spremembe, morda celo težko premostljiv prepad, zlasti še, če tako stanje podpira nekakšna tiba politika velikih sil.

Tako smo se že navadili nemškega vprašanja in nam razna prizadevanja, načrti in uradne zahitev v zvezi z njim z obeh strani niso več kdo ve kako važna. Zdi se nam samo ob sebi razumljivo, da take stvari ponovno prihajajo na dan, če so jih — denimo — druga važnejša mednarodna vprašanja potisnila ob stran za nekaj časa.

Tudi pobudi obeh nemških vlad nista vzbudili nobenega presenečenja in za zdaj sta predloga v mednarodnih diplomatskih krogih padla nekam v prazno. Adenaueru sicer pripisujejo, da je izbral za svoj predlog ta trenutek,

ko je videti, da se je ozračje nekoliko pomirilo — Kitajci in Američani so sporazumi za pogajanja o formoški krizi — vendar ni verjetno, da bi stari kancler računal na uspeh pri velikih silah zdaj, ko imajo polne roke dela drugod. Formoška zadeva je še vroča, v ospredju so priprave za pogajanja o kontroli nad atomskimi poskusnimi eksplozijami,

dar pa je verjetno, da so bili za te korake odločilnejši notranji vzroki. Iz Zahodne Nemčije pravkar pertočajo o velikih 14-dnevnih manevrih zahodnonemške vojske. Udeležili so jih bo nad 80.000 vojakov z vsemi tehničnimi in motoriziranimi enotami — s topništvo, tankovske brigade, s padalskimi četami. Proti oživljavanju militarizma, ki je v preteklosti zakrivil ne le tolinske nesreče nad nemškim ljudstvom, marveč ima na vesti tudi dve svetovni vojni, pa je sovražno razpoloženo vse nemško ljudstvo tako na Vzhodu kot na Zahodu.

Kaj pa Vzhodna Nemčija — kakšne notranje vzroke pa je imela ta, da je v tem trenutku sprožila problem združitve? Iz te države sicer ne prihaja dosti novice, toda zadnje čase poročajo, da je močno naraslo število beguncov, ki prehajajo iz Vzhodne Nemčije v zahodno državo. To je gotovo problem, ki vzhodno nemškim krogom sivi lase. In tu se tak predlog kar sam ponuja, saj bi nova perspektiva za skorajšnjo združitev obeh Nemčij nemara le ustavila množični beg v Zahodno Nemčijo.

Oba predloga sta kajpak le poteri obeh nemških vlad, ki — kakor kaže — problem združitve kdaj pa kdaj taktično uporablja tudi za notranje težave. Nemški narod pa si prav gotovo resno želi, da bi nenaravno mejo, ki ga reže na dva dela, čim prej zbrisi, ter mu tako omogočili normalno življenje v eni državi. Toda v današnjem mednarodnem položaju bo to že težko na hitro uresničiti. Ce pa bo seveda duh sporazumevanja v bližnji prihodnosti prevladal pri diplomatskih mizah, tedaj tudi ne bo več daleč čas, ko bi lahko uspešno uredili to pereče nemško in hkrati mednarodno vprašanje.

RK



KANCLER ADENAUER

bliža se redno zasedanje generalne skupščine Združenih narodov ter mnoge lastne težave so danes zadeve, ki jih velike sile dajejo vso prednost.

Tako nastane vprašanje, kakšni so prav za prav vzroki, ki so napotili obeh nemški vlad, da sta pred mednarodne kroge postavili svoje najbolj pereče vprašanje v tako malo ugodnem položaju? Sicer je najbrž res, da sta ga spravili na dan, ker nočeta, da bi ga zunaj ne zanemarili preveč, ven-

V britanskih vojaških objektih na Cipru je prišlo v torek do močnih eksplozij. Dve sta bili v Famagusti, ena pa v bližini Navira. Cloveških žrtev ni bilo.

V sredo se je v jugoslovanskem paviljonu na svetovni razstavi v Bruslju v prisotnosti številnih novinarjev in občinstva začela razstava narodnih noš iz vseh krajev Jugoslavije. Belgijška televizija je v svoji oddaji ocenila razstavljene noše kot »sredino umetnosti«.

V več mestih Francije je policija v sredo arretirala 220 Alžircev. Odpeljani so bili v preiskavo.

Za prihodnjih 10 mesecev bodo ZDA dale Indiji 100 milijonov dolarjev posojila. Razen tega ZDA proučujejo možnost, da bi Indiji prodale za 200 milijonov dolarjev kmetijskih pridelkov.

Prevozna podjetja in mestna uprava v Sao Paulo (Brazilija) sta zahtevali od svoje vlade kredit za nakup in dobavo kave Jugoslaviji v zameno za jugoslovanske trolejbuse.

IZDAJA CASOPISNO PODJETJE - GORENSKI TISK - /UREUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNİ UREDNIK SLAVKO BEZNIK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 397 -
TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU
807-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH
IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN,
MESECNA NAROČNINA 50 DIN

OBRAZI IN POJAVI

„Kaj se boš bodel z oslom“

Sola se je spet začela. Večina dijakov in učencev osmiletke se je v novem šolskem letu pomaknila za razred više. Precejšnje število jih je, ki so prvič prestopili šolski prag. In končno, nekaj je tudi takšnih, ki bodo v družbi novih sošolcev drugič ali pa že tretjih greli klopi v istem razredu. Tem se ni dalo učiti niti med preteklim šolskim letom niti med počitnicami za popravní izpit. Toda, mar so res otroci krivi, da morajo dvakrat ali pa že večkrat ponavljati razred?

Ob koncu šolskega leta je učitelj delil spričevala. Janezek je bil vse leto v razredu najslabši. Zadnje dni pouka pa je mamo začelo skrbeti, kaj bo z Janezkom, ki mu obetajo precej »cvekova«. Prej je seveda tega ni bilo dosti mar. Zato se je začela za svojega sinka zanimali prepozno. Učitelj mu je dal spričevalo z nič manj kot petimi slabimi ocenami. Janezek je preteče pogledal učitelja, počasno zvezke in knjige, zapustil razred in pred šolskim poslopjem začel kuriti vse tisto, kar naj bi ob koncu leta nesel domov. Njegovi tovarši, ki so se že poslovili z učiteljem, so začudeno gledali in obsojali Janezka.

Mimo je prišla Janezkova mama. »Prav si naredil. Saj vidiš, da tebe v šoli sploh ne marajo,« e polhvalila svojega otroka in pokazala pred ostalimi »lep zgled.«

Pri popravnem izpitu je padla Marjanca. »Nihče drug ni temu kriv, kot učiteljica,« jo je tolazila njena mama. »Ji bom že pokazala,« je pretila in nervozno tekala po kuhinji ter mahala z rokami. Potem je odhitela k učiteljici na dom in navalila nanjo z »izbranimi« besedami, kot da se je utrgal

oblak. Vsega je bila kriva učiteljica, čeprav je bila Marjanca edina, ki je padla pri popravnem izpitu. Sele ko je učiteljica pokazala presemeni materi vso z rdečim popravljenim nalogo, je le-ta malce utihnila. Spoznala je, da le ni učiteljica »čisto-kriva... Toda Marjanca bo moralta še za eno leto v isti razred. In kar je še huje — z občutkom, da se ji je res zgodila krivica!«

Slučajno je šel oče s svojim sinčkom skozi vas. Oba sta nenadoma zagledala pred seboj učiteljico. »Ali je ta tista, ki te je zagnala?« je vprašal oče. »Da.« »Nikar se ne žalosti zaradi tega. Se bolj učen bo lahko kot je ona!« Potem sta še nekaj mrmljala in vse je že kazalo, da se bo oče spozabil. Sinko pa mu je hitro odraslo rekel:

»Kaj se boš z oslom bodel.«

Janezek, Marjanca in Jožek bodo ponavljali. Zgubili bodo leto. Starši so lahko prepričani, da jih bodo zaradi tega ko dorastejo, obsojali. Z leti bodo videli, da so bili slabo vzgojeni, da ni nihče skrbel zato, kako se bodo učili in da je bila učiteljica z vsemi v razredu enako dobra. Morda je zaradi njih izgubila še več časa, ker je za vsako ceno hotela iz njih izvleči toliko, da bi jim lahko v redovalnico zapisala vsaj dvojko. Starši jim niso hoteli pomagati niti toliko! Dajali so jim le potujo in jih tolazili, da oni pač znajo, le da učitelji nič ne vedo.

FaBo

Planinsko društvo v Kranjski gori bo v nedeljo, 14. septembra t.l. organiziralo izlet za svoje plomirje in mladince. Skozi Matijo Piščenico nameravajo na Vršič, od tam pa h koci na Gozd, kjer jim bo društvo postreglo s kosirom. Izlet organizira ob sodelovanju prosvetnih delavcev z osmiletke. Mladina je njihovo namerno navdušeno pozdravila.

Språšujemo se, ali ne bi taki izleti mogli postati stalni način dela z mladino? Brez dvojma fraze, ki jih sprejemajo društva na občinskih zborih: »Pritegniti je treba v naše vrste več mladine!« — tudi ostanejo fraze, če se društvo potem ne odloči za tak način dela, ki je mladim ljudem blizu in jim je všeč. Pri tem zlasti v planinskih društvih ne bi smeli prezreti že nekaj let stare izkušnje, da v vodstvo mladinskih in pionirskeh odsekov boj spadajo navdušeni planinci, ki imajo veselje do dela z mladino, kot pa dobri prosvetni delavci brez posluha za planinstvo.

S.

naša kronika

POMANJKANJE KVALIFICIRANE DELOVNE SILE V RADOVILJSKI OBČINI

V mesecu avgustu je bilo po podatkih Poslovilnice za delo pri občinskem ljudskem odboru v Radovljici precej prostih delovnih mest. Podatki kažejo, da je premalo visoko in srednje kvalificiranih delavcev, katerih primanjkuje kar 88, od tega 27 finomehanikov. Potrebeni bi bilo nadalje tudi 30 polkvalificiranih in 109 nekvalificiranih delavcev.

Podobno je stanje tudi z usluženci. Teh manjka 69 (17 inženirjev in 52 srednjestrokovnih uslužencev).

Skupaj primanjkuje preko 300 delovnih moči, kar sicer ni tako zaskrbljujoče, saj pa ta prosta delovna mesta zelo važna za nadaljnji dvig industrijske proizvodnje v občini. Posebej velja to za Kemično tovarisko v Podnartu, tovarno verig v Lesčah in »Plamen« v Kropi.

Omenjena podjetja pa bodo seveda morala uravnavati svoje načrte o zaposlovanju z možnostmi, da bodo novo zaposlenim preskrbela ustreza stanovanja.

N. R.

PRED VOLITVAMI V ZADRŽUJUĆI SVET NA DOJVJEM

KZ Dovje-Mojsstrana se je na volitve v zadržući svet že dobro pripravila. Razpravljali so o predlaganih kandidatih (7 jih prideva delovnemu kolektivu zadruge, 24 pa so jih izbrali iz vrst zadržučnikov) in se pomenili o ureditvi volišča. Menijo, da bodo volitve v zadržući svet po temeljnih pripravah tudi dobro uspele.

JELENI V REVIRJU NAD BELCO

Obsežni gozdovi v Karavankah med zgornjesavsko dolino in sarmotnimi koroškimi kmetijami so idealen teren za jelene. Čeprav se le-ti drže največ na koroški strani, pa so kranjskogorski lovci opazili, da se je

Sem in tja po cerkljanski občini

Brez sodelovanja ne gre

Kmetje se branijo sodelovanja s kmetijskimi zadružnimi - Občina ima že nad 4 milijone proračunskih dolgov - Priprave na volitve v zadružne svete

Tokrat je bil naš namen, se le kaj bomo z njo. Zadruga mi znanih bralcev z načrti, ki jih jo bo dala, vrniti bom moral do predvideva perspektivni plan občine Cerknje. Zar pa nam o tem istem, kot če posejem domačo, je ni mogoče pisati, ker bo treba na cerkljanski perspektivni plan spet praviti, da se ne izplačata skatki se najmanj mesec dni. Toda nič za to! V razgovoru z Bolje je polovico manj in tega nekaterimi občani smo v skromno zamenzo zvedeli vrsto novic: dobrih in slabih — te bodo, upajmo, vsaj deloma prikazale življene prebivalcev pod Krvavcem.

Cerknja mnogo preprostejše. Letakrat o dolgovih občine ne bo moč govoriti, še manj pa, da bi občinskim uradom pošta blokira telefon. Pred tem dejstvom so bili v Cerknji letos že dvačet, toda občinskemu ljudskemu odboru je pomagala zadružna in med pošto ter občinskemu ljudskemu odborom je bilo sklenjeno premirje.

OBČINSKI URADI BREZ TELEFONA

Vprašujemo se: mar bi bila občina tudi potem v dolgovih, če bi bilo kmetijsko gospodarjenje bolj načrtno? Dovolj je primorov na Gorenjskem, ki to zanikajo. Občina Cerknje je izrazito kmetijska. Tako je tudi Gorenjska, vendar ta nima tolikih težav. Tako bi moralo biti tudi v Cerknji in to precej lahko, saj so pogoj pri njih za kmetijstvo mnogo boljši. In če bi sedaj hoteli narediti zaključek, moramo reči, da so občani Cerkev sami krivi, vsaj v večini primerov, da ima njihova komuna skoraj vsako leto enake težave tudi občini. Za sortno pšenico je v Cerknji že precej dolga borba. Kmetje pravijo, če čanov, bi bilo gospodarjenje v

OPEKARNA ČEŠNEVEK V NOVIIH PROSTORIH

Kaj je moč narediti s skupnimi močmi, kaže primer Opekarna Češnevke. Kolektiv opekarne sam gradni novo krožno peč, katere otvoritev bo 29. novembra. Nova peč bo edinstvena tega tipa. Kolektiv bo z novo krožno pečjo proizvodnjo lahko povečal za petkrat. Medtem ko doslej dnevno lahko izdelajo le 5.000 enot (zidakov), jih bodo z novo pečjo izdelali 25.000 enot. Razen tega pa bo opekarna veliko prihranila na gorivu. Za staro peč je porabila pri proizvodnji 1 milijon 500.000 enot 600 ton premoga (ksilita) in več ton premogovega prahu, medtem ko bo v novi peči uporabljala le premoga prahu.

S posvetovanja živinorejcev OZZ Kranj

Izvajanje rajonizacije je osnovni zakon živinoreje

GORENJSKA RAZDELJENA NA TRI RAJONE: ZA PROIZVODNJO MLEKA, ZA PROIZVODNJO PLEMENSKE ZIVINE IN KOMBINIRANI RAJON — POZITIVNE UGOTOVITVE MOLZNE KONTROLE — LANI 1874 UMETNIH OSEMENITEV, LETOS ŽE 3430

V ponedeljek so se živinorejci roči je mleko. Rajon za vzrejo Gorenjske posvetovali o novi plemenske živine obsegava v glavni smeri v živinorejski politiki v nem Bohinj, Selško dolino, Bled, Radovljico, Jesenice, področje severno od Tržiča in Jezersko. Zanj je predpisani le izrazit tip cikastke pasme. Uvajanje kakršnihkoli tujih pasem je tu prepovedano. Tretji, kombinirani rajon, pa je omenjen pretežno na področje Poljanske doline. Tu je glavni tržni pridelek mlado pitanje govedo in mesnatih prašičev. Petletni načrt predvičeva letno tržno proizvodnjo okoli 750 ton mesnatih prašičev.

Gospodarski tip krave, ki naj bi dajala mleko, meso in bila celo sposobna za delo, je torej zdaj dokončno zavrnjen. Nadalje so govorili o namenskem ali uporabnem križanju. To je medsebojno parjenje živali različnih specializiranih pasem z namenom, da združimo v potomcu odlike ene in druge pasme in da potomca uporabimo samo za nameno proizvodnje. Potomci takega križanja se odlikujejo s hitrejšo rastnostjo, boljšim izkorisčanjem krme in večjo mlečnostjo, za nadaljnjo plemenisko rejo pa so nesposobni. Naloge živinorejske službe v zvezi z odbiranjem specializiranega mlečnega tipa ali pa bodo obstoječe kombinirane živali uporabno križali s pasmami zelenega tipa.

Ing. Engelmann, ki je govoril o ponovni rajonizaciji in specializaciji živinorejske proizvodnje, je poudaril, da ima težnja po polnemu samopreskrbi proizvajalcev, ki se je gorenjski kmetovalci že močno držijo, za posledico veliko več porabiljenega dela za določen proizvod, zato naj bo v bodoče rajonizacija osnovni zakon v živinoreji. Rajonizacija zahteva vzgojo popolno specializiranega tipa živali. To bodo dosegli z odbiranjem specializiranega mlečnega tipa ali pa bodo obstoječe kombinirane živali uporabno križali s pasmami zelenega tipa.

V ta namen so strokovnjaki razdelili Gorenjsko na tri rajone. Rajon za proizvodnjo mleka obsega v glavnem ves ravniški del Gorenjske, od Škofje Loke, Cerkev, Mavčič in Trboj preko Kranja, Senčurja in Nakla do Preddvora, Križev in Krovorja. Glavni tržni pridelek v tem pod-

namenskim križanjem je predvsem selekcija živine v specializirani molzni tip in umetno osemenjanje, ki naj bi širokemu krogu rejecov zagotovo semestnih pasem oziroma specializiranih živali, ki jih rejec za nameno svoje proizvodnje potrebuje. Molzna kontrola, ki se je skozi pet let vrnila v skoro vseh naših KZ, je ugotovila, da govedo, ki se na splošno redi na Gorenjskem, ni enotno v tipu in ni enakih proizvodnih sposobnosti in enako rentabilno za reje. Imamo pa med vso našo čredo določeno število živali, ki pripadajo molznu tipu, sposobnemu za ceneno proizvodnjo mleka. Redna plodnost, število telet, povprečna dosežena starost in splošno združeno stanje je pri naši živini celo mnogo boljše kot pri živalih tujih pasem.

Umetno osemenjanje, ki se je na področju kranjskega okraja, prilejelo v letu 1952, je letos doseglo že tak uspeh, da bodo z letom 1958 ukinjene vse plemenske postaje na področju, kjer je uvedeno umetno osemenjanje. Živinorejci so začeli spoznavati prednosti umetnega osemenjanja pred naravnim. Medtem ko je bilo lani vsega skupaj 1874 osemenitev, jih je bilo letos do 31. avgusta že 3430. Tudi ustanovitev okrajnega živinorejskega servisa v Naklem bo veliko pripomogla k nadaljnemu dvigu živinorejske proizvodnje na Gorenjskem, kateri se, kot kaže, obetajo boljši časi. 3-ler

(nadaljevanje s 1. str.) stavljeno nov način šolske inšpekcijske. Le-ta je omogočala zlasti obveznemu šolstvu, trdnejša tla v vodstvo, ki mu lahko zavupa.

Pri tem so odigrali pomembno vlogo tudi šolski odbori, ki so bili izvoljeni pri vseh šolah. Pri nekaterih pa so izvolili že tudi nove. Solski odbori so napredovali. Ne bavijo se več samo z materialnimi vprašanji, ampak se zanimajo tudi za socialna in vzgojna vprašanja. Zavzemajo se za roditeljske sestanke. Le-te je bilo v kranjskem okraju v zadnjem šolskem letu okrog 20. Solski odbori so zlasti sodelovali v razpravi o reformnih načelih in socialnih vprašanjih. To razumevanje in prepričanje odbornikov, da je reformno gibanje pravilno in namenjeno predvsem delovnemu človeku, je pomoglo, da letos ni bilo težav pri organizacijskih spremembah pri uvažanju novega notranjega dela v šolah.

V poročilu, ki ga je podal predsednik Sveta za šolstvo tov

Posebno priznanje gre tudi Velovčanom. Leta in leta so imeli šibak električni tok. Nekaj časa so zaradi tega sicer godrnjali, potem pa odločili — s prostovoljnim delom in z nekaj lastnimi sredstvi si bomo zgradili transformator. Načrt so uresničili. Nasprotno pa že daje tarnjavo prebivalci Pšenične police, ker imajo tudi slab električni tok. Praviti bi bilo treba električno omrežje. Toda Poličani čakajo in čakajo, kdaj jim bo kdo dal denar, čeprav bi ga sami mnogo laže zbrali kot so ga Velesovčani.

STANOVANJSKI BLOK — BO ALI NE BO

Stanovanjsko vprašanje je v Cerknji vse bolj pereče. Načrt za gradnjo stanovanjskega bloka so že daje gotovi, vendar za gradnjo ni dovolj sredstev. Nekaj milijonov dinarjev sicer že imajo, toda še vedno precej prej malo. Zato so Cerknjani prosili občino Kranj, da bi jim le-ta iz svojega stanovanjskega sklada posodila nekaj denarja. Prošnjo so med drugim utemeljili tudi s tem, da je v Kranju iz Cerkev zaposlenih 400 delavcev, vendar odgovora doslej še niso dobili. Prva novost v Cerknji pa bo zdravstveni dom. Otvoritev te pomembne ustanove, na katero Cerknji že toliko časa čakajo, bo v začetku oktobra. Do konca letosnjega leta pa bo zgrajena nova avtobusna čakanica.

In končno, občinski ljudski odbor Cerkev tare še neki problem: kdo bo vzdrževal cesto Cerknje — žičnica? Občina je ne more.

Sredstev nima niti toliko, da bi lahko nastavila v občini vsaj

FaBo

(nadaljevanje s 1. str.)

Križe, Kovor in Leše. Pomekod pa so seveda ozki lokalni interesi prevladali nad razumno presojo in zato do združitve še ni priglo. Zlasti so težave pri poizkušu, da bi se združile KZ Podliva z Besnico, KZ Rateče, Podkoren in Kranjska gora ter KZ Predpolje in KZ Bitnje, vsaka z enim delom KZ Kranj.

Kaže, da do volitev pri teh KZ

ne bomo mogli urediti vsek teh problemov.

Gospodarski razvoj in življene samo pa bo verjetno prisilil prizadevate združnike, da bodo morali kdaj kasneje sami ponovno razmišljati o združevanju.

Delo kmetijskih zadrag in se posebej združnih svetov bo odvisno v veliki meri od ureditve kadrovskih problemov, ki tarejo domala vse zadružne. 20 KZ še nima upravnika; za upravnikiški tečaj pa imamo le enega kandidata. Menim, da bi morale za rešitev tega problema skrbeti vse politične organizacije na terenu in občinski ljudski odbori, kajti prav pomanjkanje strokovnega kadra nam lahko bistveno zavrela načrta prizadevanja za modernizacijo kmetijstva.

Kako ocenjujete, tovariš predsednik, prve občinske konference, ki so razpravljale o volitvah?

Občinske konference v Zireh, Kranju, Cerkljah, Bohinju, Radovljici in na Bledu so lepo uspeli. V Tržiču bi sicer bila lahko boljša. V Gorenji vasi je konferenca pokazala, da bi bilo dobro občinsko komisijo še nekoliko okrepliti, da bo le-ta zmogla izvršiti vse naloge v zvezi z volitvami. To velja tudi za Ješenice.

Občinski štabi bi morali sploh delati bolj kolektivno in obravnavati probleme v celoti, ne pa, da se zanašajo na poinecne, ki jih določajo za pomoč posameznim kmetijskim zadragam.

Bi nam lahko povedali nekaj o vlogi zadružnih svetov z ozirom na sedanje upravne organe kmetijskih zadrag?

-lk

Novi način volitev ne oži marveč razširja samoupravljanje

Bistvena razlika med zadružnim svetom in sedanjim občinskim zborom KZ je v tem, da bodo v zadružni svet lahko izvoljeni predvsem tisti člani kmetijskih zadrag, ki imajo gospodarske odnose s kmetijsko zadrago. Ti ljudje bodo potem tudi resnično skrbili za razvoj zadruge kot organizatorja kmetijske proizvodnje. Občni zbori kmetijskih zadrag so imeli doslej obvezno preobsežen program. Zato so sklepalni na hitro in površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni zbor po navadi sestjal samo enkrat v letu, je v mnogih primerih dejansko odločil o poslovanju zadruge ozek krog ljudi v upravnom odboru. Tudi volitev zadružnih svetov bo izvedena načrtovali v površno, večkrat celo neodgovorno in formalno. Ker pa se je občni

gorenjski obveščevalec

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov, telefon 91.

MALI OGLASI

Pravnikom ne objavljamo malih oglasov pred vplačilom. Cena malih oglasov je: preklic 20, izgubljenio 10, ostalo 10 din od besede, naročniki imajo 20 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglasnega oddelka je: Kranj 475.

Prodam travnik. Pogačnik Faši, Linhartov trg 14, Radovljica. 1550

Kupim 3 vprežne vozove za 2 konja, nosilnosti po 2000 do 3000 kilogramov, po možnosti za volovsko vprego. Ponudbe z opisom, v kakšnem stanju so in ceno pošljite na naslov Paris Ivan, Pulici 82, St. Peter u Šumi, Istra. 1553

Na Zlatem polju sem izgubil poročni prstan (graviran 28. septembra 1934 in 4. januarja 1958). Najditev naprošam naj ga proti nagradi vrne v tajništvu podjetja »Gorenjski tisk«, Kranj. 1553

Prodam kotel (za kuhanje pršiče krme) rabljen in kozlo. Naslov v oglašnem oddelku. 1564

»Singer« levoročni čevljarski in krojački stroj prodam. Skofja Loka, Poljanska cesta 34. 1565

Volkswagen prodam. Cena nizka. Sk. Loka, Poljanska c. 34. 1565

Prodam travnik senožet 1,5 ha. Volčič Mici, Gor. vas pri Ratečah, p. Sk. Loka. 1566

Prodam motorno kolo - Panorama - 250 cm s prevoženimi 8 tisoč kilometri. Praše 34, p. Kranj. 1567

Prodam dobrega psa čuvaja. Naslov v oglašnem oddelku. 1568

Prodam psa ovčarja. Suha 17. 1569

Prodam plošče (šifer). - Ambrožič, Ljubno 65, Podmart. 1570

Iščem sobo. V prostem času pomagam v gospodinjstvu. Ponudbe poslati v oglašni oddelek pod »pošteno«. 1572

Zenski, lahko tudi moškemu nudim brezplačno stanovanje v okolici Podbrezij, blizu avtobusne postaje. Ostale informacije dobite v oglašnem oddelku. 1573

Službo dobri samostojna frizerka pomočnika, mlajša, moč. Nastop takoj. Primožič Meri, Kranj. 1574

Iščem vajenca za izdelovanje rolet. Mlakar Jože, Pivka 9, Naklo. 1575

Kmetijska zadruga Naklo obvešča vse intereseante, da prične prešati sadje z novo hidravlično stiskalnikom. Obenem lahko dela tudi sladek sok z Baumannovim pasterizatorjem. KZ NAKLO 1571

Iščem 1 ali 2 gospodinjski pomočnici. Naslov v oglašnem oddelku. 1576

Trgovskega pomočnika manufakturista sprejmememo takoj. Delovni čas nepreklenjen. Ponudbe poslati na Trgovino »Gorenje« v Radovljici. 1577

Preklicujem avtobusno vozovnico Kranj — Golnik. Skodlar Ivan, Golnik 16. 1578

Preklicujem vozovnico Zg. Bela — Kranj. Orehar Alojz, Zgornja Bela 28. 1579

Kupim suhe smrekove deske 25 do 30 mm. Ažman Karol, mizar, Kranj, Savska cesta 12. 1580

Izgubil sem zlato zapetešice od Tekstilne ulice do Kokrškega brega (Primskovo). Najditev prosim, naj jo proti nagradi vrne v mlekarino. 1581

Izgubila sem denarnico pred mlekarino v Pokojniškem zavodu v Kranju. Poštenega najditev naprošam, naj jo proti nagradi vrne v mlekarino. 1582

Otroški kombiniran voziček, tipeiran, skoraj nov, ugodno prodam. Poizve se pri vratarju Gorenjskega tiska v Kranju. Dr. Tuma Vela, specialist za otroške bolezni ima nove telefonsko številko: 789. 1583

Ljudska knjižnica v Kranju sprejme v službo knjižničarja-ke s popolno srednješolsko izobrazbo (mature). Nastop lahko takoj. Prošnje je poslati na upravo knjižnice. 1584

Izgubil sem 19.000 din s kuvertom od »Delikatese« do »Uniforme« v Kranju. Poštenega najditev naprošam, naj proti nagradi vrne na ime Horvat Jože, natakar pri »Jelenu«, Kranj. 1585

Prodam kotel (za kuhanje pršiče krme) rabljen in kozlo. Naslov v oglašnem oddelku. 1586

Prodam psa ovčarja. Suha 17. 1587

Kinematograf podjetje Kranj se oprošča vsem kinooibiskovalcem ker v soboto 6. septembra tega leta ob 22. uri ni moglo predvajati filma »NAJHITREJSI REVOLVERZI ZMAGUJE«. Zeleznika postaja v Zagrebu je poslala film šele naslednjega dne. Prejeli smo ga 7. septembra t.i. ob 16. uri. 1588

ADMINISTRATORKA z znamenjem strojepisa in materialne knjižnogodstva dobi stalno zaposlitev. 1589

Pogoji: nižja ali srednja strokovna izobrazba in praksa v administraciji.

Plača po uredbi, položajna plača po Pravilniku zavoda.

Ponudbe je poslati Vajenskemu domu Kranj, Tomšičeva 44. 1590

Iščem vajenca za izdelovanje rolet. Mlakar Jože, Pivka 9, Naklo. 1591

STROJEPISNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1592

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1593

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1594

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1595

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1596

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1597

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1598

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1599

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1600

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1601

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1602

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1603

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1604

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1605

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1606

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1607

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1608

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1609

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1610

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1611

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1612

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1613

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1614

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1615

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1616

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1617

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1618

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1619

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1620

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1621

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1622

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1623

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1624

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1625

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1626

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1627

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1628

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1629

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1630

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1631

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1632

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1633

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1634

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1635

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes, 12. septembra ob 16. uri, na Ekonomske srednje šoli v Kranju. 1636

PROJEKTORNI IN STENOGRAFSKI TECAJI Začetek vseh tečajev je danes

Pred novo gledališko sezono v Kranju

OTVORITEV BREZ NADALJEVANJA

KOMEDIJANTSKI ATELJE GOSTOVAL V KRAJNU — KDAJ BO PRVA PREMERA DOMAČE IGRLASKE DRUŽINE? — NAMESTO DOMACIH UPORIZORITEV — GOSTOVANJA?

Prešernovo gledališče — čeprav brez igralskega ansambla — je v petek, 5. septembra prvič v novi sezoni odprlo vrata gledališkemu občinstvu. Gledališka hiša je namreč sprejela gosta — Komedijski Atelje iz Ljubljane, ki se je pot pot skrivnosti predstavil tukajšnji kulturni javnosti. O nastanku in poslansnu tegu potujočega gledališča ne bi govoril. O tem smo pisali že pred gostovanjem. Ne bo pa odveč, če zabeležim nekatere vtične, ki jih je bilo ob tem srečanju deležno občinstvo.

Prva ugotovitev, ki ni tako redkih gost na naših gledaliških zapažanjih: obisk predstave je bil zelo pičel. Komu bi napravili krivdo? Slabi propagandi ali repertoarji? Morda pa število nastopajočih ni bilo posebno vzpodbudno, saj sta ves večer nastopala le dva igralca.

Monodrama Jeana Cocteauja »Človeški glas« je pisana za žensko vlogo, medtem ko nastopata v luhotni komediji Poljaka Niewiarowicza »Ljubim te dve osebi — ženska in moški. Zasedbeno plat repertoarja, tako namreč del občinstva pogosto vrednosti dramske dela, je bila za mnoge nezanimiva. Prav gotovo bi doživelva uprizoritev z večjim ansamblom boljši obisk.

Morda bi kazalo spregovoriti še besedo, dve o uprizoritvi obeh dramskih del. Ne bi vsljeval svojih vtičev, rajši bi se to pot ome-

jil z golj na zapažanja in nestrokovne, vendar kritične pripombe občinstva.

Nekateri gledalci odločno zaračajo uprizoritev brez vizualne dogajanja, tako imenovan konverzacijski drame, kjer sledi vse teža dogajanja na monologu, ali kvečjemu na dialogu. Psihološka poglavljana v tragiko človeka, analiza človeških značajev in konflikti, rastoči iz odnosov med ljudmi ter kompleks podobnih dramaturških komponent — vse to zahteva od gledalca preveč umskega napora. Mnene nekaterih gledalcev pa je približno tako: Cocteaujev »Človeški glas« je izrazito dramsko delo, nekakšen eksperiment, ki je napisan gledališkim sladokusem »na kožo«; širšega kroga občinstva pa tak dela, čeprav jim umetniške vrednosti ne kaže oporekat, ne bodo nikdar osvojila.

O igri Alje Tkačeve v »Človeškem glasu« in komediji »Ljubim te«, so mnenja publike zelo deljevna. Večina se strinja, da je Tkačeva solidna igralka z dokajnjo igralsko kulturo. Menijo pa, da je bila Tkačeva v nekaterih prizorih drame v kretanjih in premikih prisiljena ter izumetnica. To naj bi veljalo tudi za režijo (Janez Šršen) nekaterih prizorov. Bolj pa je Tkačeva ugajala v komediji, kjer je zelo spraščeno in z velikim smisлом za situacijsko komiko, zaznala očarljivo ljubimko. V Milanu Kendi je dobila močnega in

KAJ NAM OBETA DOMAČA IGRLASKA DRUŽINA?

Ob tem bežnem razmišljanju zamenimo ob novo vprašanje: kako napreduje delo dramske sekcije DPD »Svoboda« Kranj - center? Prvi korak v novo gledališko sezono je storil Komedijski Atelje. Kdaj bomo gledali naslednjo uprizoritev? Katera dela tvorijo letošnji repertoar? Teh vprašanj sem se dotaknil tudi v pomenih z nekaterimi člani »Svobode«. Prav nič vzpodbudni niso bili njihovi odgovori. Kar zadeva repertoarni način, je bilo nekaj okvirnih predlogov, ki pa se mi ne združijo. Bojim se, da je dramska sekacija segla le previsoko v vrh dramatike in izvleka nekatera dela, ki jim igralci na bodo kose kruha.

KDAJ BO PRVA PREMERA IN KAJ BOMO GLEDALI?

Tudi z odgovorom na to vprašanje, moram, žal, razočarati. Čeprav se naglo približujemo drugi polovici septembra, kar pomeni gledališčem isto kot začetek sezone, dramska sekacija »Svobode« še ni začela z delom. Tudi imena prve uprizoritev, ki naj bi jo gledali na začetku sezone, ne bi vedel povedati. Po vtičih, ki sem jih dobil, sodim, da se bo dramska sekacija le težko znašla v tem brezvetru: kaže, da so še tiste redke pobude izza lanske sezone obtičale na slepem tiru.

Kriven bil bi, če bi delo dramske sekcije docela razvrednotil. Prav te dni nameravamo prrediti v okviru društva igralsko - režišerski tečaj. Snov bodo tolmačili nekateri člani SNG Drama iz Ljubljane. Seveda se bo tečaj začel le v primeru, če se bo priglasilo zadostno število interesentov.

IN KAJ OBETA OBČNI ZBOR »SVOBODE«?

Ta bo sklican konec septembra. Nadejamo se lahko, da bo temeljito opravil s slabostmi v društvu, predvsem v dramski dejavnosti. O delu ostalih sekcij to pot ne bi govoril. Kaže pa, da se te sekcije

svojega poslanstva bolj zavedajo kot igralski družina.

Uverjen sem, da utegnejo te vrstice naleteti na odpor posameznikov, ki bodo skušali nedelavnost dramske sekcije zaviti v območje »amaterizma«. Pod tem varnim pribeljščitem se namreč amaterji pogosto zelo radi skrivate. Plašč »amaterizma« pa je preveč območen, da bi še skrival način gojete. Poščimo si raje vzornike! Ne bo jih težko najti. Mar ansambla Čufarjevega gledališča na Jesenicah ne tvorijo prav amaterji? Ocena njihovega pozrtvalnega in zagnanega dela — najboljše amatersko gledališče v Sloveniji, ki je preteklo sezono podarilo svojemu občinstvu osem kvalitetnih premier.

In česa se lahko nadajo Kranjčani od svojih igralcev - amaterjev? Ce bodo amaterji krenili po rakovi poti dosedanjih neuspehov, tedaj bo vsa teža kulturnega poslanstva naprtega Prešernovemu gledališču — ustanovi brez igralskega ansambla. V tem primeru bodo redka gostovanja poklicnih in amaterskih gledališč rezala kranjski gledališki kulturi le tanke kose kruha.

S. S.

filmi, ki jih gledamo

CESTA DOLGA LETO DNI

je Italijansko-jugoslovanski črno-beli cinemaseopski film, ki ga je režiral slovenski italijanski režiser Giuseppe de Santis. Morda še nismo pozabili njegovih odličnih filmov »Grenki križ«, »Tragičen lov« in »Rim ob enajstih«. In kaj obeta njegovo zadnje delo »Cesta dolga leto dne?«

Ce bje vprašali de Santisa med snemanjem, tedaj bi doobili odgovor: »Ta film bo moje najboljše delo!« Ce pa bi mojstra vprašali potem, ko je bil film končan, tedaj verjetno nad uspehom svojega dela ne bi bil tako nadušen. Ta film utegne biti dokaz, da tudi dober režiser kdaj pa kdaj spodsne.

Filmska zgodba pripoveduje o revnih ljudeh, ki žive v od sveta odmaknjene krajin. Iz želje po boljšem življenju se porodi drzna (pa tudi za lase privlečena) misel, da bi zgradili cesto v dolino. In cesto gradijo leto dni, vmes pa doživljajo žalostne in vredne trenutke. Film pravzaprav tvorijo štiri, med seboj organsko povezane zgodbe, ki se prepletajo na dokaj izvrsten in nenavadni način. Ob površnem vrednotenju uategnemo

biti z zgodbo zadovoljni, bržko pa sežemo globlje, bomo izpod gradnje izlučili piškavo jedro. Film mora pognati korenine iz resničnega življenja, povezano mora biti z resničnimi ljudmi in nepotvrdjeno zemljo ter njenimi značilnimi problemi. V tem primeru pravimo, da je film polnokrven, živiljenjski in prepričljiv.

Kaj pa igra? Ob tolikšni galeriji dobrih igralcev (Silvana Pampanini, Eleonora Rossi-Drago, Massimo Girotti, Bert Sotler, Gordana Mitelj, Hermina Pini, Nedra Pataki, Tonči Vrdoljak in novo odkritje jugoslovanskega filma Ivica Pajer, ki ga nekateri imenujejo jugoslovanskega Jamesa Deana) se pravzaprav slabe igre ne moremo niti nadejati. Navzlie temu pa se igralski prizadevanja razblinijo ob anemični zgodbi. Liki nastopajočih so paperati.

V celoti je film pre malo iskren in preveč mrzel, da bi mu verjeli. Kljub temu pa gledalec pri vrednotenju s preračunljivostjo zavaja na kriva pota. Tehnična stran filma je brezhibna.

aa

Tako je treba začeti

Nekaj misli o delu in načrtih škofjeloške »Svobode«,

Delavska prosvetno društvo meri odvisna od smotrnegata »Svoboda« v Skofji Loki se je črta, ki ga bodo podrobno prepretklo sezono borilo s podobnimi gledali na občinem zboru. Prednimi težavami, ki spremljajo vsem nameravajo vso pozornost malone vsa prosvetna društva: posvečati vzgoji svojega članskromna finančna sredstva namreč niso dopuščala, da bi se posamezne sekcije razmahnile do začelenega obsega. Tudi repertoarna politika dramske sekcije ni bila najbolj posrečena, kajti režišerski svet je moral z izbiro odrskih del predvsem ugoditi okusu povprečnih obiskovalcev kar je v pretekli sezoni izvzval celo kritiko. Seveda je bil omenjeni zapisek uglasen na nepoznanje težav, s katerimi se bori škofjeloška »Svoboda«. Naslednja nič manj prijetna ugotovitev: zanimanje občinstva za društvene nastope, akademije in gledališke uprizoritve ni najboljše.

Od vsek sekcij se menda igralska družina bori z največjimi težavami. Se posebno težavno je prirejanje gostovanj poklicnih igralcev; zato se bodo morale ostale sekcije, ki delujejo v društvu, bolj marljivo lotiti dela. Tu so mišljene predvsem likovna sekacija, ki jo bo vodil Tone Mlakar, lutkovna pod vodstvom tovariša Gašperšiča, godbena z dirigentom Gulčem, dalje orkester pod vodstvom prof. Lipovščka, glasbena šola, ki jo bo vodil tovariš Pire, medtem ko bosta moški pevski zbor vodila tovariš Božnar in Sovljski ter ženski pevski zbor prof. Janko Jocif. Gledališki list, ki izhaja ob premierah dramske sekcije, bo tudi v prihodnje urejeval dosedjanji urednik, slavist Janko Krek, medtem ko se bodo o vodstvu igralske družine in režišerskega sveta posvetovali na občinem zboru.

Dela torej ne bo zmanjkalno, zlasti, če se bo upravnemu odboru in vodjem posameznih sekcijs posrečilo v prihodnji sezoni priti tudi z vso zavzetostjo pripravljati na občeni zbor, ki bo začetku delavske mladino, ki se bo predano v požrtvalno borila za kulturni obraz Skofje Loke. Sklenili na žetev v Skofji Loki v veliki so tudi, naj bi vsaka društvena

sekacija naštudirala vsaj en kvalitetni program, vse programi pa bi bili združeni v javnem nastopu. Najtežjo nalogo pa so našli igralski skupini, ki naj bi letos naštudirala 5 ali 6 kvalitetnih odrskih del.

LOJZE ZUPANC

Bo ostalo le pri načrtih?

Prihodnost pevovodskega in dirigentskega oddelka na glasbenih žolah v Kranju in na Jesenicah je vedno v tem

Zaradi občutnega pomanjkanja zborovodij in dirigentov na Gorenjskem, je Svet Svobod in prosvetnih društev OLO Kranj sprejel predlog glasbenega sveta, naj bi na glasbenih žolah v Kranju in na Jesenicah ustanovili pevovodski in dirigentski oddelki. Na obeh glasbenih žolah naj bi oddelka začela z delom že na začetku novega šolskega leta.

Ceprav je pouk že začel, je vprašanje obeh oddelkov, navzlie prečiščenemu številu prijavljenih kandidatov, običalo na mrtvi točki. O tem je ponovno razpravljal glasbeni svet Sveta Svobod in prosvetnih društev OLO na svoji seji v torek, 9. septembra.

Ob tej priložnosti so sestavili okvirni učni program obeh oddelkov, ki ga bodo tvorili predmeti klavir, solo petje in teoretični pouk. Popolno šolanje na takinem oddelku naj bi trajalo 3 leta, učno smer pa bi obravnavali v treh stopnjah: nižji, srednji in višji. Ure in dnevi pouka bodo določeni pozneje. Oddelka na obeh žolah naj bi začela s poukom oktobra. Pouk bo dvakrat tedensko.

Sklenjeno je bilo, da bosta nova oddelka priključena ostalim, že obstoječim oddelkom obeh glasbenih žolah. — Organizacijska plat bi bila s tem nekako rešena. Težavnejša pa je finančna plat, kajti sredstev za vzdrževanje obeh oddelkov je nimajo. Zasilno pot iz zagata so našli v predlogu, naj bi stroške ukovine nosili glasbeni žolci v Kranju in na Jesenicah, prevozni stroški udeležencev tečajev pa bi bremenili občinske Svetove Svobod in prosvetnih društev. Ce pa občina tega sveta nima, tedaj se obveznost prenese na občinski Svet za prosveto in kulturno. Vprašanje pa je, če se bodo sveti s temi novimi obveznostmi, ceprav niso velike, strinjali?

Eno je jasno: če ne bodo sredstva pravočasno zagotovljena, tedaj bo ta mnogo obetajoča pobuda, ki obeta zborovski kulturni na Gorenjskem lepo prihodnost, že pred rojstvom zamrla.

S. S.

Pomožna šola na cesti

Problem pomožne šole v Kranju,

kaj jo obiskujejo otroci s psihičnimi motnjami, ni nov. Težave so se začele že pred leti, ko je bila pomožna šola še gestač v osnovni šoli France Prešeren. Stiski z učilnicami na tem zavodu pa je zavojlo dotoka novih učencev postavila iz leta v leto občutnejša; na začetku letosnjega šolskega leta se je morala pomožna šola končno umakniti s tega zavoda. Se določenoje povedano: na cesti je 54 učencev.

S.

Vladko Vladković. V načrtu imajo tudi koprodukcijski film z Norvežani pod naslovom »Grobovi«.

Zaradi nekaterih uspehov so se z Avalo-film začeli zanimati tudi tuji producenti. Tako je prišlo do koprodukcije z Rusi »Aleksa Duđićem«, medtem ko z angleško družbo ATC sklepajo pogodbo za snemanje filma »Zlata cesta«. Za koprodukcijo se zanimata tudi ameriški producent Maurice King in francoska družba Indusfilms. jm.

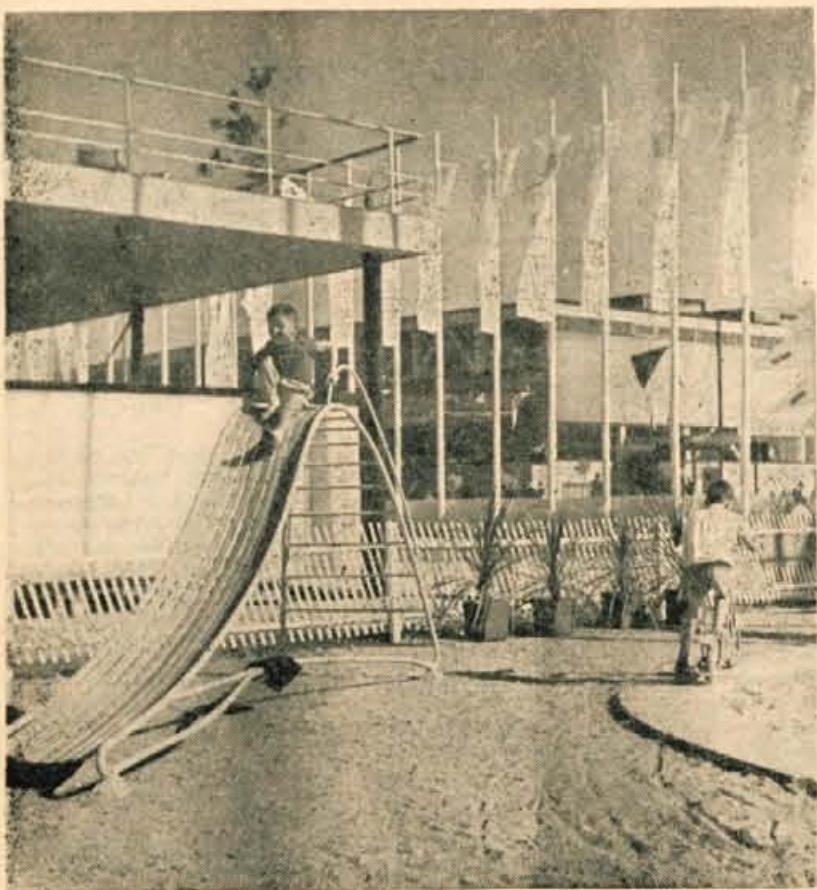
Novice iz ateljev na Košutnjaku

Ni še dolgo tega, kar je bil filmski festival v Puli končan in že smujejo naša filmska podjetja načrte za prihodnje filmsko leto. Kaj pripravlja »Avala-film«?

Režiser Pogačić nas je že dvakrat presenetil z odličnimi filmoma »Veliki in malii« in »V soboto zvečer«, zato lahko upravičeno pričakujemo, da bo uspešno tudi njegovo tretje delo pod na-

slovom »Sam«. Zgodba po romanu Mihajla Rančevića pripoveduje o obkoljenem partizanskem bataljonu. Pričevanje je spremno prepleteno s psihološkimi razmišljanji.

Na Košutnjaku pravkar končujejo kratki film režisera Puriše Djordjevića »Deskle z naslovne strani«. Isti režiser bo kmalu pričel s snemanjem filmske pravljice »Otroci z meje«. Scenarij je napisal srbski književnik



„Družina in gospodinjstvo 1958“

V Zagrebu so te dni odprli razstavo »Družina in gospodinjstvo«, na kateri si bodo obiskovalci lahko ogledali, kakšno naj bo življenje v stanovanjski skupnosti in kako naj delujejo otroška zavetišča, pralnice, kralnice, menze in druge uslužnostne dejavnosti, namenjene članom skupnosti. To bo dalo pobudo za ureditev mnogih novih naselij, v katerih do sedaj še niso znali ustanoviti potrebnih servisov. Obiskovalci bodo tudi letos lahko izrekli na razstavi svoje mnenje o izdelkih domače industrije, o oblačenju, obutvi, stanovanjski opremi itd.

„Mladostno in vpadljivo“

Moda pomlaja, pravijo zagovorniki modnih domislic za jesensko sezono. Če pogledamo novosti nekaterih modnih bish za to obdobje, bomo res ugotovile, da so modeli mladostni, čeprav so namenjeni tudi starejšim.

Na Dunaju se ogrevajo za vrečasto lino. Krila so skrajšana skoraj do kolen, spodaj zožena, ramena spuščena, životki prosto padajo, pasu ni ali pa je naznačen samo kratek del v višini bokov.

Vrečaste obleke imajo športne ovratnike za dopoldanski čas in mehko padačje, drapirane životke za popoldneve in večere.

Dodelne obleke in kostimi, ki so v ženski garderobi jeseni skoraj nepogrešljivi, so prav tako prilagojeni novim modnim zahtevam. Krilo je kratko, jopicica ravna ali pa ima obliko nahrbnika.

Za večerne prireditve in plese so najpogosteji modeli s širokimi plapolajčimi krili iz muslina, šifona, nylonta in podobnih lahkih tkanin.

Italijanke so že nekoliko opustile vrečasto linijo. Zelo rade nosijo pas, bodisi usnjjen, žametast ali običajen iz blaga. Kostimi so rahlo oprijeti ali ravni, krilo pa je skrajšano. Plašči so predvsem široki in udobni. Posebnih novosti ni opaziti ne v kroju in ne pri izbiri blaga.

Pariški modni časopisi propagirajo spet pas in nabrane živote. Kaže, da so na vrečo, ki smo jo pri nas komaj prevezli. Parizani že pozabili. Vrečasta, spodaj zožena krila ne zbujujo več poravnosti in namesto njih se uveljavljajo nekoliko širša krila, a prav tako kratka.

Za novo jesensko linijo so značilne predvsem malenkosti: izrezi brez ovrat-

V gospodinjstvu lahko pri navideznih malenkostih mnogo prihranimo, če pri domačih opravilih in nakupovanjih ravnamo vsakokrat premišljeno. Da boste to laže napravile, poskušajte upoštevati opozorila v naslednjih vrsticah.

— Vode za razna jedila ne solite kar na slepo, da potem šele ob zavretju ugotavljate, da je preveč slana in jo morate potem oditi, doliti novo in vsé ponovno segreti. S tem trošite po nepotrebnem čas in gorivo.

— Oprano perilo, ki ste ga do sedaj rade močno ožemale, odslej samo stiskate. Voda se bo prav tako izcedila, morda za spoznanje manj, zato pa bodo niti ostale cele in kranina bo trajnejša.

— Pri pečenju mesa ne razsipavajte z mastjo. Preparažen mast ni več tako okusna, je slabše prebavljiva, pa tudi meso, pripravljeno v veliki količini mase, je manj dobro.

— Kadar dobite obisk, zmeljite za goste le toliko prave kave, kolikor je boste porabile. Ostanek zmelte kave hitro izgubi svojo aroma in prihodnjič boste morale zaradi tega skuhati večjo količino.

— Vsak prihod znancev ali priateljev terja določene »stalne« izdatke. Mizo morate pregniti s čistim prtom, kupiti svež šopek, pripraviti kavo in prigrizek, po odhodu gostov pospraviti sobo itd. Če je le mogoče, povabite na obisk več ljudi skupaj. Prihranek časa in denarja bo kar precejšen.

— Nikar ne nosite ves teden istih čevljov in iste obleke. Preoblecite se vsaj vsak četrti dan. Obvarovali boste obleko in vzbudili vtič večje urejenosti.

— Na električni likalknik rade pozabljajte. Iz malomarnosti ga pustite greti tako dolgo, da morate z likanjem počakati, sicer bi se perilo začgal. Da ne boste več tratil časa in elektrike, si napravite vrstni red likanja. Najprej zlikujte nylon, nato svilo in potem bombaž. Nazadnje, ko likalknik iztaknete in ni več tako vroč, likujte spet svilo in nylon.

— Ako vam tekočina v posodi na kuhalniku zavre, prekinite za nekaj časa električni tok, kuhalo se bo dalje in porabile boste manj goriva.

— S posebnim nožem za lupljenje krompirja ali sadja boste prihranile 5 do 10 odstotkov teže omenjenih živil, to je 3 kg krompirja mesečno v 4-članski družini.

— Če si za kuhanje nabavite jedilni pribor in razne druge predmete iz nerjavečega materiala, boste prihranile čas in sredstva za čiščenje.

— Milo in ostala pralna sredstva uporabljajte v primernih količinah. Preveč tega nima za posledico lepše opranega perila, le-to pa tudi ni hitreje oprano.

— Nakupovanje v oddaljeni trgovini ni ekonomično, čeprav so živila tam večja. Prevoz oziroma pesačenje ne odtehtata nižjih cen.

— Bodite oprezne pri tako imenovanih reklamnih razprodajah in pri nakupovanju tekstilnih ostankov. Pogosto vam bodo

ponudili preležano, nemoderno blago. Ako vam od tega kak kos ugaja, se prej prepričajte o cehah v ostalih trgovinah.

— Milo, ki se nekaj mesecev suši, se razaplja veliko hitreje in tudi manj troši. Zato si priskrbite vedno nekaj za zalogo.

— Brisačam prišrite pentijo za obešanje na obeh straneh, da bo povsod enakomerno izrabljena.

— Mastne kozmetične kreme postanejo zelo rade žarke. Zato jih kupujte v majhnih kožarčkih, posebno še, če jih ne uporabljate vsak večer. Sredstva za odstranjevanje šminke in mleko za čiščenje kože pa kupujte v večjih posodah, ker je tudi poraba večja.

To je samo nekaj malenkosti in kot vidite, jih ne gre podcenjevati. Zapisujte jih in začuđite se boste, kolikšno vsoto ste prihranile v enem mesecu.

JEDILNIK

KOSILO

Gobova juha
Krompir v kosih, dušeno zelje
Sirove rezine

Gobova juha: 4 krompirje, četr kg gobeli lisičk, 6 dkg masti, 7 dkg čebule, zelen peteršilj, sol, česen, paper, kisa po okusu.

V vreli slani vodi skuhaj na kocke zrezan krompir in zabeli s svetlim prežganjem. Posebej prevri gobe in jih nekaj časa duši na masti s peteršiljem, pridaj h krompirju in vse skupaj prevri.

Dušeno zelje: 7 dkg masti, 3 dkg sladkorja, 7 dkg slaninje, 1 čebula, 5 dkg moke, 2 paradižnika, sol, zelen peteršilj in 1 kg zelje.

Na masti zarumeni sladkor, dodaj čebulo in moko, nato pa še na kocke zrezano slanino, pridaj paradižnik in zelje ter vse skupaj duši ter odišavi.

Sirove rezine: 35 dkg moke, 15 dkg margarine, 8 dkg sladkorja, 1 jačje, pol pečilnega praška, sol, mleko po potrebi.

Nadev: 40 dkg sira, 6 dkg margarine, 2 rumenjaka, sneg 2 beljakov, 15 dkg sladkorja, 1 vanili, 2 žlici ruma.

Napravi krhko testo, razvaljaj v dva dela v obliki pekača, 1 del daj na pomazan pekač in na pol speci, nato daj nadev in ostalo testo. Za nadev vmesaj margarino, nato primešaj sladkor, vanili, rum in prepasiran sir, na koncu pa sneg in sladkorjem; zapeci svetlorumeni.

VEČERJA

Džuveč — salata

Džuveč: pol kg paradižnika, pol kg paprike, četr kg riža, 10 dkg čebule, 10 dkg masti, četr kg svinjskega mesa, vode po potrebi, zelen peteršilj.

Na masti preprasi čebulo, dodaj narezano papriko in jo duši, nato dodaj olupljeni paradižnik in duši. Ko je vse mehko, naloži v pekač plast zelenjave, plast riža, plast sesekljane mesa, to ponavljaj dvakrat ali trikrat, malo zali, osoli in duši v pečici, da se zmečka. Ko je kuhan, potresi z zelenim peteršiljem.



Sadni sok iz »Sokovnika« se pretaka v steklenice

Sadne sokove bomo kuhalo doma

Gospodinje so že dolgo pogrešale posodo, v kateri bi se pri konserviranju živil ohranili vitaminzi, sadni sladkor, mineralne soli in svojstveni sadni vonj. To vrzel je zdaj izpopolnil kombinirani lonc za pripravljanje sadnih sokov, marmelad, džemov, kompotov, želejev, sočivnih, zelenjavnih in sadnih sokov, ki ga je izdelala Tovarna emajlirane posode v Celju. Sokovnik je obenem tudi sterilizator. V njem pripravljamo sokove s pomočjo vodne pare. Sadne celice pod vplivom topotole popokajo in sok se odceja.

Sokovnik prihrani gospodinjam pri vku-

havanju sadja in zelenjave veliko denarja, časa in truda. Posebno v družinah, kjer so majhni otroci, se bo nakup takšnega lonca za sodoben način konserviranja bogato obrestoval. Gospodinja bo lahko iz odpadnega sadja pripravila družinskim članom za zimske in pomladne mesece zdravo, vitaminsko bogato domačo pičajo. Upamo, da bo sokovnik tudi v trgovinah kmalu dovolj na zalogi in bodo prodajalci lahko ustregli številnim ženam, ki zdaj marsikje še zaman sprašujejo za novi izdelek Tovarne emajlirane posode v Celju.

Pariški modni časopisi propagirajo krati pas in nabrane živote. Kaže, da so na vrečo, ki smo jo pri nas komaj prevezli. Parizani že pozabili. Vrečasta, spodaj zožena krila ne zbujujo več poravnosti in namesto njih se uveljavljajo nekoliko širša krila, a prav tako kratka.

Za novo jesensko linijo so značilne predvsem malenkosti: izrezi brez ovrat-

nikov, kratki pasovi, gube, pliseji, manšete, odstopajoči ovratniki in goljufivi modeli oblek, ki samo sprejeti vzbujajo vtič kostima ali dvodelne obleke.

Moderne bomo torek lahko brez posebnih kapric. Nekoliko bomo skrajšale krilo, spremenile ovratni izrez, dodale lep gumb in predelale klobuk, pa bo naša stara obleka spet nova.

Nogomet

Mladinec: Slovan : Mengš 6:1 (5:0); II. razred: Mengš : Medvode 6:3 (3:0).

Odbojka

V prvi tekmi slovenske ženske odbojkarske lige je ljubljanski Krim premagal ekipo kamniških obojkarkarjev s 3:1.

Povšnar (T) 41,20 m; štafeta 4 krat 100 m: Litija 47,4, Triglav 48,3.

Zenske — 60 m: Pravst (T) 8,7; 200 m: Jevšnik (T) 30,5, Jamnik M. (T) 31, daljina: Kores (T) 425 cm, Majcen (L) 423 cm; višina: Breznikar (L) 125 cm, Puhar (T) 120 cm; krogla: Dečman (Litija) 8,31 m, Baumhirscher (L) 7,90 m; disk: Dečman (L) 27,73 m, Baumhirscher (L) 25,40 m; štafeta 4 krat 60 m: Triglav 34,8, Litija 37,5.

Končni rezultat: Triglav : Litija 91:77.

L. S.

Strelstvo

STRELSKI TROBOJ V IZOLI

V soboto in nedeljo so bili strelecji iz Predosej in Javornika pri Jesenicah na obisku pri strelecih v Izoli, s katerimi imajo že več let priateljske stike. — Kot vsako leto, so tudi ob tem srečanju izvedli priateljsko streško tekmovanje z zračno puško in strelskem domu v Izoli. Rezultati tekmovanja so bili nepričakovano zelo dobri. Vrstni red je bil naslednji: članji: Izola 836, Predoseje 777, Javornik 761 krogov.

Mladinec: Javornik 821, Izola 691, Predoseje 603 krogov.

Članice: Predoseje 694, Izola 630,

radi tega, pa ni bilo nujno zapreti kegljišča, še posebno, če je bilo v sezonskih mesecih aktivno.

Kegljiščki klub se ne more sprijazniti s tako odločitvijo. Igralci so sicer v dobrni formi, vendar se morajo še temeljito pripraviti za gostovanje v Zahodni Nemčiji ter za nekatere druga srečanja. Zato bi bilo škoda, če bi ostali brez treninga.

Ali je sklep uprave Športnega društva pravičen ali ne, naj presodijo drugi. Novo 4-stezno kegljišče je bilo zgrajeno za potrebe športa in naj temu tudi služi. Nikjer pa ni rečeno, da bo takle objekt rentabilen ali da se bo sam vzdrževal skozi vse leto. Lahko bi se sicer, če bi bilo kegljišče kot celota pod eno organizacijo. Tu pa je tudi buffet, ki je pod upravo SD. To je delno prav, vsekakor pa bi bilo pametnejše uvesti enotno gospodarjenje in vzdrževanje. Če že ostane buffet odprt, naj ostane še kegljišče. Kegljiščki klub pa je dolžan poskrbeti, da bo kegljišče bolj obiskano. V ta namen je treba organizirati razna tekmovanja in skrbeti za večjo propagando med kolektivi.

-k-

Avto-moto

SPEEDWAY DIRKE V KRAJNU
Zagotovljena udeležba Poljakov, Fincev, Nemecov in Avstjejev

Ljubitelji moto-sporta na Gorjancem so že kar nestrpni. Razen ljubljanske prireditve so kranjske speedway dirke vedno najbolj mikavne za številne gledalce. Toda dobre štiri meseca že pol speedwaya ni bilo in končno bodo gledalci 20. in 21. septembra spet prišli na svoj račun. Vsekakor pa bodo dirke tokrat že privlačnejše kot kdajkoli. Prireditelju je uspelo zagotoviti močno mednarodno udeležbo, kakršne doslej v Kranju še ni bilo. Poljaki se bodo udeležili prireditve s svojimi štirimi najboljšimi tekmovalci; Avstrijo bodo zastopali tekmovalci, ki jih poznamo še z junijskih dirk: Hartel, Holubec, Senk in Schingenschlögl; za Finsko in Zahodno Nemčijo bosta nastopila po dva tekmovalca. Doslej prireditelj še ni dobil odgovora o udeležbi Švicarja Aebija, ki ga je tudi povabil. Kdo bo zastopal Jugoslavijo še ni znano. Vsekakor

kor pa bosta v reprezentanci Klemenčič in Kranjčan Jama.

Fabo

Atletika

Gorenjske bodice

△ Strašansko me je ondan zaskrbelo. Kako tudi ne, ko pa sem opazil, da stanovalci Hlebševe hiše in tisti, ki stanejo v neposredni bližini tega poslopja na Gasilskem trgu v Kranju, iz dneva v dan bolj venejo. Ne vem, morda gledam vse preveč črno, toda podoba je, kot bi ubogi ljudje čakali samo še smrti. Nапоследок me je radovnost tako pestila, da nisem več vzdržal. Vprašal sem znanca, kakšna boleznen se je lotila tamošnjih prebivalcev.

«Kakšna boleznen neki,» je ves obupan vzduhnil. «Bolezni, če ni posebno huda, se že nekako ubrani. Tu je pa po sredi nespečnost, huda nespečnost...»

«No, potlej pa ni tako hudo,» sem ga tolazil. «Ste že poskusili z uspavalnimi praski, pa tudi knajpanje pomaga?»

Možakar je trudno zamahnil z roko. «Kaj uspavalni praski in knajpanje! Vse skušaj figo pomaga! Veš, Jaka, zoper tistega malega kričača v Hlebševi hiši te ne ubranijo nobena zdravila. Nekako do polnoči je mir, potlej se pa tista mala žvirča glasi in se dere kot bi jo iz kože dajali. Včasih poslušamo to nočno muziko uro in še dije. Seveda gre dostikrat moč k vragu.»

«Opozorite otrokove starše, naj vendor poskrbe, da ne bo otrok jokal vse noči!»

«Nič ne pomaga. To smo že storili. Nekaj noči smo imeli mir, potlej se je pa spet začelo. Ce bo šlo tako naprej, bomo ob pamet.»

△ Kako pa v Kranju rešujejo stanovanjsko stisko, bo pa najzgovernanje povedala tale zgodbica. — Nekako pred štirimi leti je neka občanka umrla. Leta so tekla in spomin na pokojnico je počasi utonil v pozabovo. Niso je pa pozabili vsi. Pred nekaj dnevi se je pokojnico spomnila stanovanjska uprava s pozivom, naj se »izjasni«, če še potrebuje stanovanje. Pokojnica je namreč lep čas pred smrtno zaprosila za dodelitev stanovanja.

△ Da bom Kranjanom, tistim, ki nameravajo nabaviti blago za nove hlače, prihranil nepotrebna pota, bom popadal, kako sem sam kupoval hlače.

Potrudil sem se v manufakturino trgovino »Pri Kranju« in zahteval primerno blago za hlače. Ko sem blago izbral, so mi že povedali, da od kosa ne morejo odrediti.

Vas pozdravlja Vaš Bodičar!

Leta 1900 je na področju Jesenice in okolice umrlo za tuberkulozo 143 ljudi, lani pa samo 8. Ce bi se zadovoljili samo s številkami, bi lahko rekli, da o tuberkulozi ni več potrebno razpravljati. Da pa temu ni tako, moramo vedeti še to, da na Jesenicah vsako leto odkrijemo 100 novih obolenj. Jetika še zdaleč ni pregnana, ampak je pri nas močno zakoreninjena.

Ne bomo razpravljali o tem, kakšno vlogo ima pri ogromnem napredku zdravstvena medicina. Gotovo jo ima. Gotovo so nova zdravila mnogo lepi in pomembnejši dogodek kot izum atomskih bomb. Toda krivulja umiranja v zadnjih sto letih kaže, da je bolezne ponehala že mnogo prej, preden smo odprli dispanzerje, začeli z operacijami in že mnogo prej, ko so zdravnik iznašli streptomycin. Odgovori na to zagotoneto vprašanje so različni, vendor bi se danes omejil samo na eno in to je: ponehanje umiranja za tuberkulozo zaradi zvišanega standarda.

Vsa živ organizem je dovolj močan, da se bori proti bacilom. Toda če zaradi ne skrbimo, se moč organizma tako zmanjša, da zbole. Organizmi Hitlerjevih ujetnikov v taboriščih so bili tako uničeni zaradi lakote, trpljenja in strahu po večnem telesnem in duševnem mučenju, da je odporna sila njihovih organizmov padla tako rekoč na ničlo in so imeli bacili prosti pot v organizem. Vsi starejši ljudje vedo, kakšno je bilo življenje pred pr-

vo svetovno vojno, življenje, ki se sploh ne da primerjati s sedanjem. Glavna prehrana v tistih časih sta bila kruh in krompir. Kruh je bil običajno pokvarjen, star teden dni ali še več, ki se je v poletnih mesecih vlekel in gotovo ni povzročal lesa, to je menda vsakemu jasno. Toda nikotin ne zmanjšuje telesne teže; zmanjšuje jo pomankanje teka. Ce bi šlo samo za zmanjšanje telesne teže, to ne bi bila nobena škoda in če bi s tem krotili svoj tek, bi bilo kajenje pravi blagoslov.

Kaj so glavne napake v načinu življenja gorenjskih ljudi. Glede prehrane ne bi mogli reči kaj posebnega. Ljudje danes dobro vedo, da potrebujejo izdatno hrano, da mora biti sveža, da ne sme biti enostranska.

Znano je, da je pijanstvo vkonjenjena razvada, razvada, ki nas stane mnogo denarja in se rade znebile svojih preokroglih oblik, začnejo s kajenjem.

Zimski turizem našel „obljubljeno deželo“

SORIŠKA PLANINA — KRAJ, KAMOR »NI STOPILA« NOGALJEŠČI, ki pa bo grajen tako, da ga bo moč z nadgradnjami in prizidki večati v skladu z naraščanjem turističnih potreb. Poleg hotela bo tudi poslopje z garažami za zimsko parkiranje in parkirni prostor pod milim nebom.

Urbanistični načrt predvideva tudi zaselek 12 počitniških domov, ki jih bodo zgradila nekatera podjetja. Doslej se je priglasilo 8 interesentov. Prostorni ravnicni med hotelom in zaselkom bo zaupana nenavadna naloga, s kakovino se menda ne more ponositi — če odmislimo Alpinski letalski center v Leschah, nobeno gorsko središče na Gorenjskem: tu bo pristajališče za helikopterje, morda tudi zasilno letališče za manjša letala.

Urbanistični načrt predvideva tudi zaselek 12 počitniških domov, ki jih bodo zgradila nekatera podjetja. Doslej se je priglasilo 8 interesentov. Prostorni ravnicni med hotelom in zaselkom bo zaupana nenavadna naloga, s kakovino se menda ne more ponositi — če odmislimo Alpinski letalski center v Leschah, nobeno gorsko središče na Gorenjskem: tu bo pristajališče za helikopterje, morda tudi zasilno letališče za manjša letala.

Na dveoma — marsikdo se bo na:

Soriška planina leži na meji ob tem malce zvenecem, med goriskim in kranjskim okrajam in je oddaljena od Bohinjske Bistrice približno 15 km.

Prav gotovo bo trčil ob roj vprašan: kje je na Gorenjskem kraj, kamor ni stopila noge turista,

pa usoda zimsko-športne centra — Planice ga bo zaskrbelo;

zelo zanimivo je tisto tisto o helikopterju...

Da ne bo preveč brezplodnega ugibanja, vam bom skušal razdeliti skrivnosti, ki se skrivajo pod imenom Soriška planina.

Marsikomu bom ustregel, če se bom najprej lotil opisa, kje leži toljkanj opevana planina.

Ne sramujte se, če niste posebno zavestni, ker je pred vojno večji del tega ozemlja pripadal Italiji.

Planota je bila iztrgana samevajušča šele po vojni ob gradnji gozdne ceste Vresje — Petrovo brdo, ki je zblížala predvsem

Bled in Bohinj z dolino Soče.

Tu pa so trčili ob vprašanje:

kako približati to pokrajino

hribov so travnata, spočetka strma, pozneje pa preidejo v ravno.

Iz vprašanja je vzkilila pobuda

geografskim opisom niso opomogli, pa še preprosteje poveda-

no:

slkrita vse dosej?

Predvsem za-

trdini v znanju zemljeprave. Naj

vam bo v uteho — tudi jaz sem

si pomagal z geografsko kartou.

Soriška planina deli južno alpsko predgorje od Jelovice. Severni del planote se imenuje Bohinjsko sedlo; obkrožajo ga vrhovi Možic, Zlatnik, Travh in Lajnar. Pobočja teh slikovitih hribov so travnata, spočetka strma, pozneje pa preidejo v ravno. Za tiste, ki si tudi s tem in ni več daleč dan, ko bo sred med pohodji potegnili tudi žičnico. Prostora pobočja s smučišči za začetnike in tiste, ki so na smučeh doma, bodo primerna tudi za prirejanje smuček tekmovanj v vseh disciplinah. Ne bo golo naključje, če bo dobila 120-metrska smučarska skakalnica v Planici svojo posestrimo na

skriti

vse dosej?

Predvsem za-

trdini v znanju zemljeprave. Naj

vam bo v uteho — tudi jaz sem

si pomagal z geografsko kartou.

Soriška planina deli južno alpsko predgorje od Jelovice. Severni del planote se imenuje Bohinjsko sedlo; obkrožajo ga vrhovi Možic, Zlatnik, Travh in Lajnar. Pobočja teh slikovitih hribov so travnata, spočetka strma, pozneje pa preidejo v ravno. Za tiste, ki si tudi s tem in ni več daleč dan, ko bo sred med pohodji potegnili tudi žičnico. Prostora pobočja s smučišči za začetnike in tiste, ki so na smučeh doma, bodo primerna tudi za prirejanje smuček tekmovanj v vseh disciplinah. Ne bo golo naključje, če bo dobila 120-metrska smučarska skakalnica v Planici svojo posestrimo na

skriti

vse dosej?

Predvsem za-

trdini v znanju zemljeprave. Naj

vam bo v uteho — tudi jaz sem

si pomagal z geografsko kartou.

Soriška planina deli južno alpsko predgorje od Jelovice. Severni del planote se imenuje Bohinjsko sedlo; obkrožajo ga vrhovi Možic, Zlatnik, Travh in Lajnar. Pobočja teh slikovitih hribov so travnata, spočetka strma, pozneje pa preidejo v ravno. Za tiste, ki si tudi s tem in ni več daleč dan, ko bo sred med pohodji potegnili tudi žičnico. Prostora pobočja s smučišči za začetnike in tiste, ki so na smučeh doma, bodo primerna tudi za prirejanje smuček tekmovanj v vseh disciplinah. Ne bo golo naključje, če bo dobila 120-metrska smučarska skakalnica v Planici svojo posestrimo na

skriti

vse dosej?

Predvsem za-

trdini v znanju zemljeprave. Naj

vam bo v uteho — tudi jaz sem

si pomagal z geografsko kartou.

Soriška planina deli južno alpsko predgorje od Jelovice. Severni del planote se imenuje Bohinjsko sedlo; obkrožajo ga vrhovi Možic, Zlatnik, Travh in Lajnar. Pobočja teh slikovitih hribov so travnata, spočetka strma, pozneje pa preidejo v ravno. Za tiste, ki si tudi s tem in ni več daleč dan, ko bo sred med pohodji potegnili tudi žičnico. Prostora pobočja s smučišči za začetnike in tiste, ki so na smučeh doma, bodo primerna tudi za prirejanje smuček tekmovanj v vseh disciplinah. Ne bo golo naključje, če bo dobila 120-metrska smučarska skakalnica v Planici svojo posestrimo na

skriti

vse dosej?

Predvsem za-

trdini v znanju zemljeprave. Naj

vam bo v uteho — tudi jaz sem

si pomagal z geografsko kartou.

Soriška planina deli južno alpsko predgorje od Jelovice. Severni del planote se imenuje Bohinjsko sedlo; obkrožajo ga vrhovi Možic, Zlatnik, Travh in Lajnar. Pobočja teh slikovitih hribov so travnata, spočetka strma, pozneje pa preidejo v ravno. Za tiste, ki si tudi s tem in ni več daleč dan, ko bo sred med pohodji potegnili tudi žičnico. Prostora pobočja s smučišči za začetnike in tiste, ki so na smučeh doma, bodo primerna tudi za prirejanje smuček tekmovanj v vseh disciplinah. Ne bo golo naključje, če bo dobila 120-metrska smučarska skakalnica v Planici svojo posestrimo na

skriti

vse dosej?

Predvsem za-

trdini v znanju zemljeprave. Naj

vam bo v uteho — tudi jaz sem

si pomagal z geografsko kartou.

Soriška planina deli južno alpsko predgorje od Jelovice. Severni del planote se imenuje Bohinjsko sedlo; obkrožajo ga vrhovi Možic, Zlatnik, Travh in Lajnar. Pobočja teh slikovitih hribov so travnata, spočetka strma, pozneje pa preidejo v ravno. Za tiste, ki si tudi s tem in ni več daleč dan, ko bo sred med pohodji potegnili tudi žičnico. Prostora pobočja s smučišči za začetnike in tiste, ki so na smučeh doma, bodo primerna tudi za prirejanje smuček tekmovanj v vseh disciplinah. Ne bo golo naključje, če bo dobila 120-metrska smučarska skakalnica v Planici svojo posestrimo na

skriti

vse dosej?

Predvsem za-

trdini v znanju zemljeprave. Naj

vam bo v uteho — tudi jaz sem

si pomagal z geografsko kartou.

Soriška planina deli južno alpsko predgorje od Jelovice. Severni del planote se imenuje Bohinjsko sedlo; obkrožajo ga vrhovi Možic, Zlatnik, Travh in Lajnar. Pobočja teh slikovitih hribov so travnata, spočetka strma, pozneje pa preidejo v ravno. Za tiste, ki si tudi s tem in ni več daleč dan, ko bo sred med pohodji potegnili tudi žičnico. Prostora pobočja s smučišči za začetnike in tiste, ki so na smučeh doma, bodo primerna tudi za prirejanje smuček tekmovanj v vseh disciplinah. Ne bo golo naključje, če bo dobila 120-metrska smučarska skakalnica v Planici svojo posestrimo na

skriti

vse dosej?

Predvsem za-

trdini v znanju zemljeprave. Naj

vam bo v uteho — tudi jaz sem

si pomagal z geografsko kartou.

Mož s šestimi prsti



Kaj takega pa verjetno že niste videli! Invalidski upokojenec Gros Matevž iz Srednjega Bitnja, ki je pravkar dopolnil 61. leto, ima na desni roki namesto 5 kar 6 prstov. Šesti prst ga pri delu ne ovira. Tako se narava ne polgra pogosto. Povedal nam je, da podobnega primera že ni viden, razen nekog v avstrijski vojski, ko je neki njegov vojni tovarš imel na rokah namesto 10 tudi 11 prstov.

Možakar svojo posebnost ljubosumno čuva. Ko je delal v Linzu, si je svoj drugi palec zlomil in so mu ga hoteli odrezati. »Nak, tega pa ne! Če sem s prstom pršel gor, bom šel z njim tudi nazaj!« Tak je bil njegov odgovor.

Zanimivosti

GAMA ZARKI POŽLAHTNIJO VINO

V Franciji uporabljajo v nekaterih institutih gama žarki radioaktivnih izotopov za konservanje živil in za umetno pospeševanje biokemičnega procesa staranja vina. Določili so tudi že doze gama žarkov za požlahtenje konjakov.

OSTANKI STARË RIMSKE LADJE

V zalivu Sirakuze so na dnu morja odkrili ostanke rimske ladje velike tonaze, ki je prevažala marmor. V notranjosti so bili najdeni imponzanti marmorni stebri dolžine desetih metrov in orodje, ki bo omogočilo, da se rekonstruirajo nekateri grško-rimski tehnični procesi.

AVTOBUS BREZ SOFERJA

Po ulicah Leningrada je pred kratkim vozil avtobus brez šofera. Kljub temu se je ustavljal pred rdečimi lučmi zaprtih prometnih signalov, vozil mimo zelenih in se v vsakem pogledu premikal tako, kot običajni avtobusi. Na mestu šofera je bil v njem poseben elektronski aparat - robot, ki je avtobus povsem varno usmerjal v mestni promet.

Na Zemlji živi milijon živalskih vrst

Aristotel, »če zoologije«, je v 4. stoletju pred našim štetjem opisal 450 živalskih vrst. Razdelil jih je v dve skupini: živali z rdečo krvjo in živali brez rdeče krvi. Njegov prirodopis je bil 2000 let

alfa in omega vsega zoološkega znanja. Utemeljitelj moderne sistematike Carl Linné je l. 1758 našel že 4379 vrst. Danes nihajo cenične zoologov med 900 tisoč in 1,200.000 vrstami, medtem ko po nekaterih podatkih poznamo okoli 265 tisoč rastlinskih vrst.

Med vsemi živalskimi vrstami je dve tretjini žuželk. Linné jih je poznal le 1937. Samo v ZDA imajo na listi »neprijateljev človeštva« 10.000 škodljivih vrst žuželk. Žuželke se odlikujejo z izredno plodnostjo, množičnim nastopanjem in nemajnim poseganjem v človekov gospodarstvo. Par hiše muhe bi dal v petih poletnih mesecih, če bi vsi potomeci živel, skupno 191.000.000.000.000.000.000.000 muh.

V zadnjem času so ugotovili, da poznamo 8390 pticnih vrst, sesalce pa celo na 3500 vrst. Klasifikacija je zelo težka, ker si zoolog je niso edini, kaj je vrsta. Tako n. pr. naštevajo različni avtorji pri školki brezobokki (Anodonta) 20 ali celo 400 vrst, v bistvu pa gre le za eno ali dve vrsti, drugo so enačice.

Zanimivo je, da v morju, zibelki življenja, živi samo 20% živalskih vrst, na kopnem in v sladkih vodah pa ostalih 80% vrst. Morske živali se zaradi večjih stalnosti ekoloških činiteljev (svetlobe, temperatur, kisika itd.) teže spreminjajo v nove vrste kot kopne ali sladkodavnne. Žuželke so se n. pr. v 240 milijonih letih razvile v približno 700.000 vrst, pretežno v morju živeči raki pa so v 520 milijonih letih dali le 25.000 vrst.



REDKA IGRA NARAVE

Pravijo, da je na svetu vse mogoče. Kar poglejte sliko, pa boste temu pritrdili. V Udnem borštu je na klobuku goberasla še ena, manjša. Našel jo je šolar Janko Markič iz Spodnjih Dupelj.

3-

Nekatere ribe lahko prenašajo tresljaje preko lobanjskih kosti na notranje uho. To je nastalo v razvoju, ko se je del pobocnice ugrenzel in se oblikoval v vrečico. Čeprav je to najpreprostejša slušna naprava, ribe z njo slišijo kot kopenški sordniki s pravimi ušesi.

Strokovnjake zanima tudi vprašanje, ali ribe lahko proizvajajo glasove. Zakaj naj ribam služili vse ti slušni organi, če ni glasov, ki bi jih slišali? Iz zunanjega sveta pride v vodo prav malo glasov, ker se odbijajo od vodne gladine, le prav močni prodrejo v ribji svet. Sportni ribič

pa bo vedel povedati, da nekateri ujeti krapovci »mrmarjov. Tudi činklja da od sebe čuden glas, če jo primemo s prsti.

Te glasove delajo ribe slušajno, ko jim n. pr. uide zrak iz vzdušnega mehurja ali pri drsanju koščenih plavuti, s škrtnjem z zombi itd. Druge ribe pa jih proizvajajo namerno, in sicer stiskajo z močnimi mišicami vzdušni mehur. Navadno so ti glasovi le neznačni. V oceanih in jih celo človek lahko sliši, če se potopljih pa žive glasnejši »muzikant«, ki pod morsko gladino. Ribe torej niso gluhe in ne neme.

SRIVNOSTNI METEORJI

V zadnjem času se strokovnjaki vse bolj zanimajo za roje meteorjev, ki se gibljejo v vesolju. Po mnenju nekaterih, bi lahko te meteorje uporabili za prenos radijskih signalov na velike razdalje.

Pri svojem gibanju meteorji puščajo za seboj ionizirano ali električno sled, ki bi mogli izkoristiti kot neke vrste ogledalo, ki odbije in prenaša radijske valove z ene točke Zemlje na drugo točko. Ta naelektrena sled sicer lahko obstaja v ozračju komaj nekaj sekund, kar pa zadostuje za oddajo precejšnjega števila vesti.

Kljub temu, da so meteorji tako majhni, saj jih skoraj ni moč videti, računajo, da pade vsak dan na Zemljo najmanj tisoč ton meteorskega prahu.

Niagara je utihnila za 30 ur

Bilo je v noči 29. marca 1848. Ljudi, ki žive v okolici Niagarskih slapov, je prebudila nenavadna tišina. Priheli so iz hiš in začuden strmeli v suhi čeri in tolmune, kjer se je včeraj še penila ogromna gmta vode. Niagarski slapovi ni bilo več. Pojavile so se govorice, da prihaja konec sveta. Vedno več ljudi je prihajalo in se čudilo. Ko se je zdanilo, so bile suhe skalne stene videti še bolj pošastne. Ljudje so blelid obrazov strmeli v nebo. Polaščala se jih je groza. Tedaj pa so zaznali v daljavi zamokel šum, ki je vse bolj naraščal, in zagledali visoko steno vode, ki se je z veliko naglico bližala in končno zagrmela preko skalnih čeri. Niagara je spet začela, okoličani so se oddahnili. 30 ur so živali v prepričanju, da se bliža velika nesreča.

Na Eriejskem jezeru je namreč vihar nagnadalj toliko ledeni pološči v rečni iztok pri Buffalo, da se je struga zamašila in voda ni odtekala iz jezera. Sele ko je močnejši pritisk vode na pološči odplovil, je voda odtekla in Niagarski slapovi so spet zapeli svojo tisočletja staro pesem.

3-

Nikar več ne loputaj z vratil, saj je podnajemnik že davi odšel na dopust!

(Iz -Delavske Enotnosti-)